

זיכרונותיה של מטומטמת

גלי בת חורין מנסה לשחזר איך בדיוק הצליחו למכור לה שאוסלו זה שלום או מי מריץ את מניות השורט של השמאל לדורותיה

גם שמאלנים לא היו אמורים לאהוב את אוסלו. גם הם טריטוריאליים, רכושניים, נוטים להפריז בערך עצמם ובערך קבוצת השייכות שלהם. גם להם כואב למסור שטחים של המדינה שלהם לאויב שרוצח אותם. אפילו אנחנו תפסנו אחרי כמה אוטובוסים מתפוצצים ששום שלום לא יגיע

מניית "השתייכות למחנה הצודק" העניקה סיפוק כל כך מושלם, שלנאזל עם המציאות. עצם הבעלות עליה העניקה לנו תחושת ערך עצמי, כאילו כבר הצדקנו את הערך הזה על ידי מעשים טובים, אינטלקט משובח, הומניזם מוסרי רגיש ונעלה בלי הטרחה שבכל אלו

לי בדיוק את הלכי רוח ששרו עליי ועל חוג מכריי בתקופת אוסלו. ונדמה לי שזה גם מספק כמה רמזים לשאלה מה לעזאזל עבר לנו בראש.

לא מיותר לציין שגם שמאלנים לא היו אמורים לאהוב את אוסלו. שמאלנים הם בני אדם כמוני וכמוכם. כמונו גם הם טריטוריאליים, רכושניים, נוטים להפריז בערך עצמם ובערך קבוצת השייכות שלהם. גם להם כואב למסור שטחים

הוכיתי תדהמה. נעצרתי על עומדי ופלטתי בקול: "מניות. מניות? מניות זה כסף!" מעולם לא חשבתי עליהן ככה! הן היו מקור לגאווה, לסיפוק, לתחושת ניצחון. זה היה כל כך מספק לכשעצמו שנוכרתי שיש בהן עוד תועלת רק הרבה אחרי שהתועלת התאדחה.

הסחף הקולקטיבי

עתה אתם וראי שואלים את עצמכם ובצדק מה כל זה קשור לאוסלו, ולמה לכל הרוחות הטרייה אתכם עורך המגזין המכובד בשור של כותבת שהיא עצמה מודה שהיא סתומה בלחץ. רק כשסיימתי לכתוב את כל הלהג הבנתי מדוע צף הויכוח הזה. זה הזכיר

לכפר סבא היא כבר "השטחים", אך לרבים ברור כי כדי להגיע ל"שטחים" צריך לצאת חמש שעות מראש; הרי צריך להגיע לשרה תעופה לשטחים מעופפים ולטוס כל הדרך אל מעבר להרי החושך. הוא צחק עליי: "תסתכלי במפה". אז חשבתי על המפה, ונבהלתי! ידעתם שממש באמצע המדינה יש חור ענקי של כמעט כל השטח?! כאילו נגסו בה והשאירו רק קליפה דקה מסביב!

זה שמעולם לא ראיתי את זה בהחלט יכול להעיד שהטמטום סובלתי ממנו ייחודי רק לי ואין להאשים בכך את השמאלנות בכללותה. ולמרבה הצער לא חסרות דוגמאות.

חיילת של מניות

בתחילת שנות השמונים המליץ לי חבר אחראי ובוגר להשקיע במניות את העודף שנותר מטיוול לפני צבא. בהמלצת הבנק חילקתי אותו שווה בשווה בין מניות לודויה 04 למניית הבנק שלי, IDB. רכשתי והתגייסתי.

את שירותי הצבאי אפשר לסכם כמסכת של ניסיונות כושלים מצדי ומצד צה"ל להסתגלות הדרגתית שנגדעו עם מועד השחרור. בתוך כל הקושי מצאתי רגעי נחמה מספקים מאין כמותם מדי בוקר בעידוד ובתמיכה רגשית ובמעקב נרגש אחר עלייתן המטאורית של המניות שלי במאות ואולי באלפי אחוזים. אין לתאר את האושר, הגאווה והסיפוק. כמו אוהד של כדורגל שקבוצה שלו מנצחת. אני אולי חיילת עלובה, אבל המניות שלי מוצלחות מכל המניות האחרות!

עוד כמה שנים עברו, והבורסה קרסה בשל תרמיט במזרח דמוייים. קצת מאכזב לגלות שהצלחת המניות שלי לא הייתה בשל כישרונן המיוחד אלא משום שמישהו תרץ אותן. כלומר, ניפת להן את האגו הרבה מעל לפערך האמיתי.

עוד שנים חלפו, ויום אחד, בעודי פוסעת ברחוב לתומי, מחשבותיי זורמות ללא הפרעה, ללא כל הודעה מוקדמת הגיעה סוף-סוף למוח הבנה שפילסה את דרכה במסע ארוך של עשרות שנים.

קיום נמוכה יותר, אפילו מפוקפקת משהו. לרוב זו עצלות קרתנית רגילה בתכלית. בזרזון התל אביבי הייתה נהוגה הלצה: "איפה אמרת שאת גרה? פתח תקווה? איפה זה? זה שלנו?"

"שלנו" זה כמובן ההפך מ"לא שלנו", שזה "השטחים". מי שאמין שעליו לוותר שטחי מולדת, נהר מליהקשר אליהם רגשית. מוטב שלא לדעת עליהם בכלל. ומי שמצליח שלא לדעת איפה הם, גם לא יכול לדעת היכן הם אינם נמצאים. מצדי שיהיו בפתח תקווה. למי אכפת? לא לי. קשה לתפוס את עומק הכחשת "השטחים" אפילו מצד מי ששירתו שם. כל אחד יכול להעלות בעיני רוחו את המפה של ישראל. אצלי היה חור שחור באמצע, לא סימון של מקום אלא "לא כלום". שזה משהו שכאשר מביטים בו חושבים שלא רואים אותו. זה שטח לא ממופה במוד, כמו חורי הגבינה במוח של חולי הפרה המשוגעת.

שדה תעופה לשייחים מסופפים

הסיפור הזה כולו אמיתי. לפני כמה שנים הוזמנתי לסיור בשומרון לראשונה אי-פעם בחיי. לא היה לי נעים לסרב לביצוע העצמי. מאחר שהעיון להשכים קום מעורר בי חרדה קיומית, תכננתי להמוק בתירוף. רק שבוערשת ימי החרדה עד לאירוע לא הצלחתי למצוא תירוף אחד משכנע. בערב שלפני הסיור התקשר החבר שאוסף אותי מהבית והודיע לי להיות מוכנה בשמונה וחצי. שעה די סבירה, אך לא הגיונית. הוכרתי לו שכבר בתשע עלינו להיות בפדואל. זה בלבד אותו: "לא אמרת שאת גרה בכפר סבא?" ובאמת נזכרתי פתאום שאומנם היציאה הבאה בכביש חמש אחרי היציאה

שהציע רועי העורך שאכתוב על סיפור אוסלו האישי שלי, ידעתי מייד שזו הולכת להיות אתנחתה קומית שתחתום גיליון טרגי. אין לי סיפור אוסלו בכלל.

בתקופה היא הייתי מטומטמת לפחות בשל ארבע סיבות עיקריות: שכלית, הריטליזם טרם הומצא; מנטלית, ההתבגרות שלי עוכבה בשל נסיבות חיים קלים מדי; גופנית, בדיוק עם פרוץ אוסלו נכנסתי להיריון, שמשמעו המרת מנת משכל בהורמונים וגם, הכי קשה להודות, מסיבות של שמאלנות.

כל מה שזכור לי מהתקופה שבה הייתי שמאלנית תל אביבית זוחה עם מחסור זמני תמור במנת משכל זו תחושה עמומה של סטרויות תמידית ביקום סוריאליסטי. יקום שהשתבש עד כדי כך שתופעה כמו טור, שמטבע הדברים שוכנת בלעדית במקומות זרים ורחוקים כמו "השטחים", חרגה לפתע ממסלולה והתחילה להתפוצץ באוטובוסים בעיר שכל מהותה בהבטחה נצחית לחיים נוחים ושלווים.

לא שלא היה לנו אכפת מנפגעי טרור ממחוזות אחרים, אבל באיזשהו מקום הייתה מעין תחושה עמומה שב"שטחים" חיים בני אדם כל כך שונים מאיתנו, שהם חסידים מפני מוות, רגילים אליו, ושמות אצלם הוא מוות קל בלבד ללא השלכות תמורות על הנרצח ומשפחתו. או לחלופין שמגיע להם, שהם הביאו הכול על עצמם. האשמת הקורבן לא נבעה מרוע יוצא דופן אלא יותר מצורך להאמין שאפשר להמוק מפגיעת טרור חסר אבחנה כל עוד לא מצעבנין אותו ומתגרים בו. הריחוק הרגשי הזה נובע בין היתר מכך שלא ממש האמנתי ש"השטחים" קיימים במלוא מובן המילה. בבורגנות התל אביבית ממילא רוב מה שנמצא מוחזן לעיר מתקיים בדרגת

בז'רזון התל אביבי הייתה נהוגה הלצה: איפה אמרת שאת גרה? פתח תקווה? איפה זה? זה שלנו? "שלנו" זה כמובן ההפך מ"לא שלנו", שזה "השטחים". מי שמאמין שעליו לוותר שטחי מולדת, נהר מליהקשר אליהם רגשית

לפני כמה שנים הוזמנתי לסיור בשומרון לראשונה אי-פעם בחיי. בערב שלפני הסיור התקשר החבר שאוסף אותי מהבית והודיע לי להיות מוכנה בשמונה וחצי. לא הבנתי: הזכרתי לו שכבר בתשע עלינו להיות בפדואל. זה בלבד אותו: "לא אמרת שאת גרה בכפר סבא?"

דיכרונותיה של מטומטמת

מניית קפלן 23 לא שווה כלום. הערך שלה הוא תוצר של אוסף של מניות ריקות מכל ערך שמתקפות זו את זו במעגליות: בעל הדרגות צודק כי ההוא בעל התארים אמר לו, וההוא בעל התארים צודק כי ההוא בעל הדרגות אמר לו. ואת כל מניות הזבל הללו מרוץ משרד פרסום באמצעות מיתוג שמכוון ללטף לכם את האגו

הרי איך אפשר שלא להסכים עם מישהו שתהזיתו תמיד מתממשות בדיוק כפי שחזה, למעט במקרים שבהם המציאות סעתה, מה שתמיד קרה לה? המניה שלנו ניצחה תמיד כי כל הערכים החשובים היו מגולמים בה עצמה בלי קשר למציאות. ממש כמו שלודוויג 04 היא התמורה עצמה, "יוסי שריד" היא מניה צודקת תמיד ועליונה על כולם, וזה הוכח תמיד, משום שתמיד רק הנחותים חלקו עליה, ונחיתותם מוכחת מעצם העובדה שהם אינם מסכימים עם מי שצודק. משי"ל.

בשולי הדברים

ולבסוף, שלושים שנה לאחר מכן, זה הרגע לפינת הייעוץ הפיננסי לשוטים החדשים: מניית קפלן 23 לא שווה כלום. הערך שלה הוא תוצר של אוסף של מניות ריקות מכל ערך שמתקפות זו את זו במעגליות: בעל הדרגות צודק כי ההוא בעל התארים אמר לו, וההוא בעל התארים צודק כי ההוא בעל הדרגות אמר לו. ואת כל מניות הזבל הללו מרוץ משרד פרסום באמצעות מיתוג שמכוון ללטף לכם את האגו עד שתשכחו מכל המציאות עד לרגע שהבועה הזו התפוצץ לכם בפרצוף ואולי יהיה לכם שכל לתהות איך הייתם כל כך מטומטמים. ככה בדיוק. למדו מהמטומטמים שקדמו לכם. הפעם אולי לפני האסון.

של המדינה שלהם לאויב שרוצה אותם. אפילו אנתנו תפסנו אחרי כמה אוטובוסים מתפוצצים ששום שלום לא יגיע. רובנו חשבנו שלהקים מדינה פלשתינית זה לא הרעיון הכי טוב, ומאחר שבזנו אפילו לרגשות לאומיים של עצמנו, ודאי לא חשבנו לעומק על שאיפתם לממש לאומיות משלהם.

לכן קשה להסביר מה גרם לסקף הקולקטיבי של ההתלהבות מאוסלו גם כשאוסלו התפוצצה לנו בתל אביב.

המניה הצודקת

לדעתי האישית הכול היה עניין של מניה. מניית "השתייכות למחנה הצודק" העניקה סיפוק כל כך מושלם, שלעזאזל עם המציאות. עצם הבעלות עליה העניקה לנו תחושת ערך עצמי, כאילו כבר הצדקנו את הערך הזה על ידי מעשים טובים, אינטלקט משובח, הומניזם מוסרי רגיש ונעלה, בלי הטרחה שבכל אלו. המניה הייתה מספקת בלי להיות גם כסף. ואנחנו לא היינו הראשונים שהמניה תעצרה בהם. הקדימו אותנו אלה שמי שהריץ להם את המניה גרם להם להאמין שהם נעלים מאחרים. כך התהוו פה אליטות בתקשורת, באקדמיה, במשפט, בפוליטיקה. אשליית הגרלות בעיני עצמם הצליחה למגנט אליהם את המטומטמים שהיינו.

אומנם אין לי דרך להוכיח תחושות. לכן תצטרכו להאמין לי שמיד כשהשבת על תקופת אוסלו זיהיתי בדיוק את אותה תחושת סיפוק מסוימת וייחודית מאוד מתקופת המניה בעלת הערך כשלעצמו. לודוויג 04.

מניית יוסי שריד

גם באוסלו, ברגעים שכרסמו ספקות, כששכחתי את דף המסרים וכשלתי מלנמק לעצמי את הדעות של עצמי, כשחשתי שאולי הימין צודק, רצתי מייד לקרוא מה אומרת המניה שלי, "יוסי שריד 92", המניה בעלת האינטלקט הכי המזוהר, הרדיטות והעוצמה המוסרית, שכל עוד אודה עם דעותי אוכל לנכס לעצמי את כל הסגולות הטרומויות שלו.

פיתחים שולחן ב- עֵלָאָש

כשר שד' הרכס 13, מודיעין 08-6658899